

Marks kommun

markskommun@mark.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Stommenskolan
i Marks kommun

Tillsyn i Stommenskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Marks kommun under våren 2016. Stommenskolan besöktes av Skolinspektionen den 1-2 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat årskurs 3

Enligt de uppgifter rektorn har lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen nådde 67 procent av eleverna kunskapskraven i svenska/svenska som andraspråk läsåret 2014/15. I ämnet matematik nådde 63 procent av eleverna kunskapskraven och i de natur- och samhällsorienterande ämnena nådde samtliga elever kunskapskraven läsåret 2014/15.

Vid det nationella ämnesprovet i matematik läsåret 2014/15 uppnådde mellan 72 och 97 procent av eleverna kravnivåerna vid de olika delproven i ämnet. Lägst var resultatet på delprovet "mätning massa, skriftliga räknemetoder" där 72 procent av eleverna klarade delprovet. I flertalet av delproven i ämnet matematik var resultaten för eleverna vid Stommenskolan lägre än det genomsnittliga resultatet för riket. Det nationella ämnesprovet i ämnet svenska visar att i flertalet av delproven uppnådde eleverna ett högre resultat än det genomsnittliga resultatet i riket. Mellan 79 och 100 procent av eleverna klarade kravnivåerna på delproven. Lägst resultat hade eleverna på delproven "skriva: stavning och interpunktion" samt "skriva: faktatext" där 79 procent av eleverna klarade kunskapskraven.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät inför tillsynen besvarades av 91 procent av eleverna i årskurs 5. På påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" svarar 82 procent att detta stämmer helt och hållet eller att det stämmer ganska bra. I enkäten svarar 84 procent av eleverna att påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" att det stämmer helt och hållet eller att det stämmer ganska bra. I de trivselenkäter som skolan låtit göra i årskurserna 2 och 5 visar enkätsvaren att eleverna i båda årskurserna anser att studieron vid skolan brister.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra Anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-10
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-10
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Av Skolinspektionens tillsyn framkommer att det finns områden som Stommenskolans behöver utveckla för att uppfylla kraven i författningarna.

Tillsynen visar att det finns elever vid Stommenskolans som upplever lektionerna som stökiga och att studieron brister. Trots att skolan uppmärksammat och vidtagit åtgärder för att förbättra studieron under lektionstid, är det fortfarande alltför oroligt under vissa lektioner. För att säkerställa alla elevers rätt till studiero är det av största vikt att alla vid skolan arbetar systematiskt och tillsammans för att kunna säkerställa att insatta åtgärder leder till önskat resultat.

Skolinspektionens tillsyn visar också att elevhälsan på Stommenskolans inte används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Elevhälsans primära funktion på skolan är istället att arbeta med elevärenden på individnivå.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Marks kommun att senast den 10 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Marks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Bedömningen görs med bakgrund av att det finns lektioner som är stökiga och pratiga. Skolan saknar gemensamma rutiner som säkerställer att studiero gäller under alla lektioner.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Inför tillsynen av Stommensskolan genomförde Skolinspektionen enkäter med bland annat elever i årskurs 5. På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" svarar 84 procent av eleverna att detta stämmer helt och hållet eller att det stämmer ganska bra. I skolans egen "Resultatrapport 1" för 2015 redovisar skolan bland annat resultatet av de enkäter där eleverna ska svara på frågor kring trivsel och trygghet. Enkäten genomförs med elever i årskurserna 2 och 5. På påståendet "Jag tycker det är lugn och ro i klassrummet" svarar 59 procent av eleverna i årskurs 2 att det stämmer ganska dåligt eller inte stämmer alls. Av eleverna i årskurs 5 svarar 21 procent att påståendet "Jag får möjlighet till studiero i skolan" stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls.

Flera av de elever i förskoleklass och årskurserna 1-3, som Skolinspektionen intervjuat, säger att lektionerna är stökiga. Exempelvis finns det, enligt eleverna, elever som springer omkring och stör kamraterna. Det hjälper bara för stunden om läraren säger till, uttrycker de vidare. Eleverna beskriver lektionerna som pratiga och att konflikter på rasterna är relativt vanliga. Eleverna i årskurs 5 beskriver att det har blivit lugnare under lektionerna sedan hösten då de fyllde i Skolinspektionens enkät inför tillsynen. En anledning till att studieron är bättre är att lärarna blivit strängare. Eleverna säger att lärarna säger till oftare än innan och att det händer att elever får lämna en lektion om de stör kamraterna. Eleverna som deltar i intervjuerna uppger att en del av deras lärare pratar med dem om hur man ska vara en bra kamrat men att det också finns lärare som bara pratar med klassen när det varit bråk och då för att reda ut vad som hänt.

Lärarna uppger i intervju att det finns klasser på skolan där eleverna har mycket konflikter sinsemellan. Enligt både elever och lärare uppstår konflikterna ofta under rasterna, när det till exempel blir bråk på fotbollsplanen. Detta påverkar följande lektion eftersom eleverna inte rätt ut konflikten. Lärarna konstaterar dock att studieron trots allt är bättre nu än den var vid tidpunkten när eleverna i årskurs 5 genomförde Skolinspektionens enkät. Lärarna beskriver vidare att de saknar ett gemensamt och systematiskt arbete med studieron vid skolan och att det är upp till varje lärare om och hur de arbetar med sina elever.

Rektorn uppger i intervju att arbetet med studiero är ett utvecklingsområde vid skolan och bekräftar att gemensamma rutiner kring till exempel arbetet med studiero saknas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Marks kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Marks kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Marks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Stommenskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Utredningen visar att elevhälsans medlemmar mest arbetar med enskilda elevärenden och till exempel inte är en del av skolans värdegrundsarbete. Hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande medan förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa. Elevhälsans arbete ska bidra till

att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Det innebär att arbeta med att stärka elevers delaktighet och självkänsla. För att åstadkomma sådana miljöer är det viktigt att elevhälsan deltar i skolans värdegrundsarbete och i arbetet mot kränkande behandling.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 277 och 656) innebär elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande uppdrag att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare anges i förarbetena att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Enligt Stommenskolans lokala elevhälsoplan för läsåret 2015/16 ska elevhälsoteamet vid skolan bland annat arbeta hälsofrämjande och förebyggande i syfte att skapa en trygg lärmiljö, som ger förutsättningar för elevers utveckling och lärande. Teamet ska också arbeta för att identifiera och undanröja hinder för elevers lärande och utveckling. Vid intervju med skolans elevhälsoteam säger de att de är väl medvetna om uppdraget så som det beskrivs i elevhälsoplanen och att det är så de skulle önska att deras arbete såg ut. Istället är uppdragen de får ofta individbaserade och de blir tillfrågade om att arbeta med elever via informella samtal eller vid så kallade konsultationstillfällen som sker med de olika arbetslagen. Vid dessa tillfällen kan lärarna ställa frågor till de olika professionerna i elevhälsan kring elever om till exempel särskilt stöd.

Elevhälsan säger vidare att de som grupp inte är en del av skolans systematiska värdegrundsarbete, skolsköterskan ingår dock i skolans trygghetsråd. De säger vidare att de heller inte arbetar med klasser eller grupper om så skulle behövas vid till exempel värdegrundsrelaterade problem. Vid intervju med lärare svarar alla samstämt nej på frågan om elevhälsan vid skolan är en del av det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet vid skolan. Elevhälsan uttrycker att skolans många rektorsbyten har fått utvecklingsarbetet kring elevhälsans roll att stanna upp, de är inte heller säkra på att rektorerna förstår elevhälsans uppdrag utifrån styrdokumentens krav. Det uttalade kravet från rektorn, är enligt elevhälsan, att bygga relationer med lärarna via konsultationstillfällena.

Intervju med rektorn visar att hon är nöjd med samarbetet kring elevhälsan och att relationsbyggandet via konsultationstillfällen är prioriterat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Marks kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Marks kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avögöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom

regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-06-28

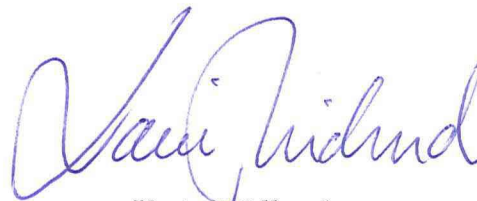
10 (12)

Dnr 43 - 2015:9265

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Karin Widlund
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stommensskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stommenskolan

Stommenskolan är en grundskola i Marks kommun. Skolan är belägen centralt i Kinna samhälle i anslutning till ett bostadsområde. Vid skolan går det 292 elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-5. Skolan har 23 nyanlända elever som går i förberedelseklass. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Pedagogerna är organiserade i tre arbetslag. Ett för förskoleklassen, ett för årskurserna 1-3, samt ett för årskurserna 4-5.